Геноцид армян: размышления о прошлом и настоящем

Գիտաժողովի ծրագիր

Օր 1 - 19.09.2024

9:00	ԵՊՀ երախտիքի ծառուղի **Ծաղկադրում Ֆրանց Վերֆելի կիսանդրու մոտ**
9:30	ԵՊՀ կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ **Մասնակիցների գրանցում**
10:00	ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ **Բացման արարողություն, ողջույնի խոսքեր** **Հովհաննես Հովհաննիսյան** — ԵՊՀ ռեկտոր, պ.գ.դ. **Վահրամ Շեմմասեան** — Կալիֆոռնիայի նահանգային համալսարանի Նորթրիջի հայկական ուսմանց ծրագրի տնօրեն, պատմագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր **Ռոյ Քնոքե** — Լեփսիուսհաուս Պոտսդամ, տնօրեն, փիլիսոփայության դոկտոր **Աշոտ Մելքոնյան** — ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի տնօրեն, ակադեմիկոս **Վահրամ Պետրոսյան** — ԵՊՀ ՀՀԻ տնօրեն, պ.գ.թ., դոցենտ **Ռուբեն Մելքոնյան** — ԵՊՀ արևելագիտության ֆակուլտետի դեկան, պ.գ.դ., պրոֆեսոր **Գևորգ Բարսեղյան** — ԵՊՀ եվրոպական լեզուների և հաղորդակցության ֆակուլտետի դեկան, բ.գ.թ., դոցենտ
10:40	ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ **Լիագումար նիստ** ***Ֆրանց Վերֆելը և նրա ժամանակը*** **Նախագահողներ՝** Աշոտ Մելքոնյան, Ռոյ Քնոքե

Վահրամ Շեմմասեան *Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ*	Մուսա լեռան երևույթին առնչվող համընդհանուր կապեր
Թեսսա Հոֆման *Գերմանիա*	Հայոց ցեղասպանության փաստն ու հետևանքները *(անգլերեն)*
Աշոտ Մելքոնյան *Հայաստան*	Հայոց ցեղասպանություն և հայրենազրկում. 1894–1923 և 2020–2023 թթ. (պատմական զուգահեռներ)
Լուսինե Սահակյան *Հայաստան*	Կ. Պոլսի Հայոց պատրիարքարանին կից «Տեղեկատու դիւանի» արխիվի պատմաքաղաքական և աղբյուրագիտական արժեքը

12:30	ԵՊՀ 5-րդ հարկի նախասրահ **Սուրճի ընդմիջում**

13:00	ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ **Լիագումար նիստ (շարունակություն)** **Ֆրանց Վերֆելը և նրա ժամանակը**	
	Նախագահողներ՝	Լուսինե Սահակյան Յակոբոս Ակցօղլու
	Ռոյ Քնոքե *Գերմանիա*	Ֆրանց Վերֆել՝ մշակութային քննադատ: Անհատականությունը, կոլեկտիվիզմն ու գրողի բարոյագեղագիտական խնդիրը *(անգլերեն)*
	Յակոբոս Ակցօղլու *Հունաստան*	Դեպի բլուրները՝ կյանքեր փրկելու: Ջրհեղեղը ետևում է կամ հեքիաթասացների՝ Քլիոյին (Պատմության մուսան) մոլորեցնելու մոլուցքը *(անգլերեն)*
	Ռուբինա Փիրումյան *Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ*	Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը» վեպը. հավերժ արդիական գործ *(անգլերեն)*

14:30	ԵՊՀ 5-րդ հարկի նախասրահ

Ընդմիջում (ճաշ)

16:00 ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճի նախասրահ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ

Բաժանմունքային նիստ (1ա)

Հայ ժողովրդի նկատմամբ Օսմանյան կայսրության ցեղասպանական քաղաքականությունը

Նախագահողներ՝	Էդգար Հովհաննիսյան Յուրգեն Գիսփերթ
Ցոլման Յակոբ *Գերմանիա*	Արբիտրաժը մերժվել է: Հայաստանը և հատուցումների հարցը: Փոխհատուցումներ ըստ Սևրի պայմանագրի և դրանից հետո (1919–1923 թթ.) *(անգլերեն)*
Ռոբերտ Թաթոյան *Հայաստան*	Կիլիկիայի հայերի 1909 թ. կոտորածների ժողովրդագրական հետևանքների հարցի շուրջ
Հայկ Մարտիրոսյան *Գերմանիա*	Գերմանական առաքելությունների արձագանքը Կիլիկիայի 1909 թ. կոտորածներին
Ավետիս Հարությունյան *Հայաստան*	Հայոց ցեղասպանության իրականացման վրա ազդած գործոնները (հայ և բալկանյան ժողովուրդների պատմական փորձի օրինակով)
Էդիկ Մինասյան *Հայաստան*	Մուսա լեռան հերոսամարտը և մասնակից հայուհիների սխրագործությունները
Յուրգեն Գիսփերթ *Գերմանիա*	Կամրջի ծագումը *(անգլերեն)*
Էդգար Հովհաննիսյան *Հայաստան*	Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունը և Ալեքսանդրետի սանջակի գաղթական հայության տեղավորումը Սիրիայում և Լիբանանում

ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ

Բաժանմունքային նիստ (2)

Արցախի նկատմամբ Ադրբեջանի ցեղասպանական քաղաքականության դրսևորումները

Նախագահողներ՝	Արեգա Ակոպյանց Գայանե Մուրադյան

Ալվինա Աղաբաբյան *Հայաստան*	Արցախի հայկական հոգևոր-պատմամշակութային ժառանգության ոչնչացման ադրբեջանական քաղաքականությունը 1918 – 2023 թթ.
Իսկուհի Ավանեսյան *Հայաստան*	Գանձակի (Կիրովաբադ) 1988 թ. ջարդերը՝ որպես Ադրբեջանի ցեղասպանական քաղաքականության հերթական դրսևորում
Սեդա Գասպարյան **Նարինե Մինասյան** *Հայաստան*	*Ցեղասպանություն* հասկացույթը Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդիրը լուսաբանող զանգվածային լրատվամիջոցներում.պրագմա-ճանաչողական մոտեցում *(անգլերեն)*
Մարիամ Մելքոնյան *Հայաստան*	44-օրյա պատերազմի ընթացքում Ադրբեջանի ցեղասպանական գործողությունների խորհրդանշավորումը՝ որպես հայատյացության դրսևորում
Հարություն Հարությունյան *Հայաստան*	Արցախի կորուստը և հետցեղասպանական աստվածաբանության հրատապ անհրաժեշտությունը *(անգլերեն)*
Հովիկ Ավանեսով *Հայաստան*	Արևմտյան Հայաստանում և Արցախում մշակութային ցեղասպանության համեմատական վերլուծություն

ԵՊՀ Պալեանների անվան դահլիճ

Բաժանմունքային նիստ (1բ)

Հայ ժողովրդի նկատմամբ Օսմանյան կայսրության ցեղասպանական քաղաքականությունը

Նախագահողներ՝	Սոնա Հարությունյան Հայկ Մարտիրոսյան
Արփինե Բաբլումյան *Հայաստան*	Արևմտյան Հայաստանի Վանի և Բիթլիսի նահանգների հայ բնակչության ներքին տեղաշարժերի և արտագաղթի առանձնահատկությունները XIX դ. վերջին–XX դ. սկզբին
Նաիրա Գասպարյան *Հայաստան*	Հայերի ցեղասպանությունը. հայացք ներսից և դրսից *(անգլերեն)*

Մելինե Անումյան *Հայաստան*	Երիտթուրքերի 1919–1921 թթ. դատավարությունների այժմեականությունը
Մարիա Լուսիանա Մինասյան *Արգենտինա*	Հայերը՝ որպես փոքրամասնություն Թուրքիայում 1923 թվականից հետո *(անգլերեն)*
Անի Փիշենկճեան *Հայաստան*	Ալեքսանտրեթի սանճաքի հայերու տեղաւորման հարցը Սուրիոյ մէջ

ԵՊՀ ՀՀԻ քննարկումների սրահ

Բաժանմունքային նիստ (3ա)

Ցեղասպանության թեմայի արտացոլումները կրթական-տեղեկատվական, գեղարվեստական բնագավառներում և արվեստում

Նախագահողներ՝	Աելիտա Դոլուխանյան Ֆրանսիսկո Ա. Զուրյան
Սամվել Մուրադյան *Հայաստան*	Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը» վեպի վավերական հիմքերը և նախատիպերի կերպավորման յուրահատկությունները
Աելիտա Դոլուխանյան *Հայաստան*	Հայոց ցեղասպանության մասին կարևոր հրատարակություն *(անգլերեն)*
Մանուշակ Մարկոսյան *Գերմանիա*	Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը» դյուցազնավեպն ու Արմին Թ. Վեգների «Տեղահանություն» անավարտ հայկական էպոպեան
Քրիստինե Հովհաննիսյան *Հայաստան*	Գրականությունը՝ որպես ցեղասպանության վավերագրում (Վ. Ոսկանյանի «Շշուկների մատյանը» վեպի օրինակով)
Ֆրանսիսկո Ա. Զուրյան *Իսպանիա*	Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը» գրքի էկրանավորումները *(անգլերեն)*
Սիրանույշ Գալստյան *Հայաստան*	Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը» վեպի կինոանդրադարձները և Հայոց ցեղասպանության ժխտումը

19:00	ԵՊՀ 5-րդ հարկի նախասրահ **Ընթրիք**

Օր 2 - 20.09.2024

10:00	ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ **Լիագումար նիստ** **Հայոց ցեղասպանություն. պատմություն և արդի մարտահրավերներ** **Նախագահողներ՝** Դոննա-Լի Ֆրիզ Արմեն Մարուքյան **Անտոնիա Արսլան** *Իտալիա* — Օհ, Գաբրիել, ինչքան շա՛տ սիրեցի քեզ *(անգլերեն)* **Արեգա Ակոպյանց** **Իրինա Միխայլովսկայա** *Ռուսաստանի Դաշնություն* — Լեզվական ցեղասպանությունը՝ որպես լեզվական կործանարար քաղաքականության գործոն ժամանակակից աշխարհում *(անգլերեն)* **Ռուբեն Մելքոնյան** *Հայաստան* — Չորավար Անդրանիկը թուրք ռազմական և քաղաքական գործիչների հուշերում **Թեսսա Հոֆման** *Գերմանիա* — «Չափազանց ծանր՝ դիմանալու համար... ». Հայոց ցեղասպանության թեման գաղթից հետո ստեղծված ժամանակակից գերմանալեզու արձակում *(անգլերեն)* **Արմեն Մարուքյան** *Հայաստան* — Մուսա լեռից մինչև Սինջար լեռ. ինքնապաշտպանական մարտերի համեմատություն
12:00	ԵՊՀ 5-րդ հարկի նախասրահ **Սուրճի ընդմիջում**
12:30	ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ **Լիագումար նիստ (շարունակություն)** **Հայոց ցեղասպանություն. պատմություն և արդի մարտահրավերներ** **Նախագահողներ՝** Գևորգ Ստեփանյան Վահրամ Շեմմասեան

Դոննա-Լի Ֆրիզ *Ավստրալիա*	«Քաոսի ու ձևի արանքում». Վերֆելի ու նրա *Մուսա լեռան* խճճված աշխարհները *(անգլերեն)*
Սեդա Գասպարյան **Լուսինե Սահակյան** *Հայաստան*	Մարկ Վարդի օրագիրը՝ որպես ցեղասպանության վկայարան (1921–1922 թթ.) *(անգլերեն)*
Բարթոլոմեուս Քյուն *Գերմանիա*	Նոր հայացք Լեփսիուսի «Հայաստանն ու Եվրոպան: Ամբաստանագիր» (1896) աշխատանքին: Ստեղծման աղբյուրները, պատմությունն ու ազդեցությունը *(անգլերեն)*
Գևորգ Ստեփանյան *Հայաստան*	Հայերի էթնիկ զտումների և ցեղասպանական քաղաքականության իրագործման փուլերն Արևելյան Այսրկովկասում (XI–XX դդ.)
Յասմիկ Պարան *Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ*	Ցեղասպանության թեմայի ուսուցման բովանդակությունն ու մեթոդաբանությունը XXI դարում Հայոց ցեղասպանության օրինակով *(անգլերեն)*

14:30	ԵՊՀ 5-րդ հարկի նախասրահ **Ընդմիջում (ճաշ)**

16:00 ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ

Բաժանմունքային նիստ (3 բ)

Ցեղասպանության թեմայի արտացոլումները կրթական-տեղեկատվական, գեղարվեստական բնագավառներում և արվեստում

Նախագահողներ՝	Էդիկ Մինասյան Արփինե Բաբլումյան
Սոնա Հարությունյան *Իտալիա*	Հայոց ցեղասպանության թեման իտալական գրականության մեջ *(անգլերեն)*
Մարալ Աքթոքմաքյան **Թամար Մարի Բոյաջյան** *Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ*	Հեղինակային վկայություն. Զապել Եսայանի գրիչը՝ որպես վկա *(անգլերեն)*
Գայանե Մուրադյան *Հայաստան*	Բիբլիական խորհրդանիշները Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը» վեպում *(անգլերեն)*
Լիլիթ Հովհաննիսյան *Հայաստան*	Բռնագաղթված հայերի հայրենիք վերադառնալու գաղափարի արտացոլումը «Ճակատամարտ», «Հայրենիք» և «Ասպարեզ» պարբերականներում 1920 թ.

Կարեն Մկրտչյան *Հայաստան*	Հայոց ցեղասպանության թեման իրանական խոսույթում
Ռոբերտ Սուքիասյան *Հայաստան*	Բանավոր պատմությունը՝ որպես Հայոց ցեղասպանության թեմայի ուսուցման աղբյուր *(անգլերեն)*

ԵՊՀ Պալեանների անվան դահլիճ

Բաժանմունքային նիստ (1գ)

Հայ ժողովրդի նկատմամբ Օսմանյան կայսրության ցեղասպանական քաղաքականությունը

Նախագահողներ՝	Ռուբեն Մելքոնյան Յասմիկ Պարան
Հասմիկ Ամիրջանյան *Հայաստան*	Գևորգ Ե Սուրենյանց կաթողիկոսի գործունեությունը հայ գաղթականներին աջակցելու գործում (1915–1918 թթ.)
Հրանուշ Սահակյան *Հայաստան*	Էվալդ Շթիրի գործունեությունը Գերմանա-հայկական ընկերությունում Առաջին աշխարհամարտի ժամանակաշրջանում
Սեդա Օհանյան *Հայաստան*	Լեւոն Շաղոյեանի մասնակցութիւնը Վան-Վասպուրականի ժողովուրդի փրկութեան գործունէութեանց (մարտ–օգոստոս 1918 թ.)
Խաչատուր Ստեփանյան *Հայաստան*	Հայ հեղափոխական դաշնակցության Կ. Պոլսի 1919 թ. շրջանային ժողովի նշանակությունը
Մանե Կոնինյան *Հայաստան*	Հայ գաղթականների շրջանում ամերիկյան «Մերձավոր արևելքի նպաստամատույց»-ի մարդասիրական գործունեությունը 1918–1930 թթ.
Մարգարիտա Աբգարյան *Հայաստան*	Հայկական հարցը ֆրանս-թուրքական հարաբերություններում

ԵՊՀ ՀՀԻ քննարկումների սրահ

Բաժանմունքային նիստ (4)

Թուրք-ադրբեջանական ցեղասպանական քաղաքականությունը Այսրկովկասում

Նախագահողներ՝	Գևորգ Ստեփանյան Աշոտ Հայրունի

Արմեն Հայրապետյան *Հայաստան*	Թուրքական զինագրավման ժողովրդագրական հետևանքներն Ալեքսանդրապոլի գավառում (1918 թ. մայիս–նոյեմբեր)
Ալիկ Ղարիբյան **Ռուզաննա Գասպարյան** **Ելենա Զոհրաբյան** **Լիլիթ Մուրադյան** *Հայաստան*	Թուրք-ադրբեջանական ցեղասպանական քաղաքականությունն Արևելյան Այսրկովկասում և Արևելյան Հայաստանում
Մարիամ Խաժակյան *Հայաստան*	Միջազգային վերաբերմունքը Արցախում մշակութային ցեղասպանության կանխարգելմանը. լեզվաբանական դիտարկում *(անգլերեն)*

ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճի նախասրահ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ

Բաժանմունքային նիստ (1դ)

Հայ ժողովրդի նկատմամբ Օսմանյան կայսրության ցեղասպանական քաղաքականությունը

Նախագահողներ՝	Հայկազուն Ալվրցյան Լուսինե Եղիազարյան
Լուսինե Եղիազարյան *Բրազիլիա*	Հայ համայնքը և Հայոց ցեղասպանության ուսումնասիրությունների ձևավորումը Բրազիլիայում. ակնարկ
Անահիտ Մարգարյան *Իսպանիա*	Քննադատական դիսկուրսի հայեցակարգը Հայկական հարցի ուսումնասիրությունների համատեքստում *(անգլերեն)*
Անի Ոսկանյան *Հայաստան*	Պայքարի մարտիկը. Մուշեղ Արքեպիսկոպոս Սերոբյան
Հայկազուն Ալվրցյան *Հայաստան*	Համշենահայության զինված պայքարը 1915–1923 թթ.
Արկադի Ակոպով *Հայաստան*	Խոտորջուրցիները Հայոց ցեղասպանության օրերին
Սիլվա Գարավարդանեան *Լիբանան*	Աճիւններու պատգամին գոյատեւումը

19:00	ԵՊՀ 5-րդ հարկի նախասրահ

Ընթրիք

Օր 3 - 21.09.2024

10:00 ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ

Լիագումար նիստ

Ֆրանց Վերֆելի պատգամն ընդդեմ թուրք-ադրբեջանական ցեղասպան քաղաքականության

Նախագահողներ՝	Ռուբեն Սաֆրաստյան Ռուբինա Փիրումյան
Ռուբեն Սաֆրաստյան *Հայաստան*	Քողարկելով իրականությունը. ինչպե՞ս ստեղծվեց թուրքական «Կարմիր գիրքը» (1915–1916 թթ.)
Աշոտ Հայրունի *Հայաստան*	Բաքվի գրավումը թուրքերի կողմից և հայ բնակչության կոտորածը 1918 թ. հայ ռազմաքաղաքական էլիտայի ճակատագրական սխալների ծիրում
Ալան Ուայթհորն *Կանադա*	Հիշելով ու հասկանալով Հայոց ցեղասպանությունը գրականության և արվեստի միջոցով *(անգլերեն հեռավար)*
Րաֆֆի Քանդեան *Գերմանիա*	Հայաստանի նկատմամբ տարածքային պահանջները՝ որպես Ադրբեջանի բռնապետական ռեժիմի պահպանման միջոց *(անգլերեն, հեռավար)*
Վերժինե Սվազլյան *Հայաստան*	Ֆրանց Վերֆելի ահազանգը: Մուսա լեռան հերոսամարտը ըստ ականատես վերապրողների վկայությունների *(հեռավար)*

12:30 ԵՊՀ կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկի նախասրահ

Սուրճի ընդմիջում

13:00 ԵՊՀ գիտական խորհրդի նիստերի դահլիճ, կենտրոնական մասնաշենք, 5-րդ հարկ

Գիտաժողովի փակում

14:30 **Մշակութային ծրագիր և հրաժեշտ**

Адрес: Республика Армения, г. Ереван, 0025, Алека Манукяна, 1
(+37460) 710000
info@ysu.am